

Κριτική Θεάτρον

«Χριστός πάσχων»

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ

Μιά ξέγωση συγκίνησι νοιώθει τούτες τίς άγιες μέρες κάθε γοιστιανική ψυχή, καθώς αναλογίζεται τοῦ Θεανθρώπου τὰ Πάθη κι' ένωτίζεται τήν Ιστορίαν τους στοὺς ναούς. Κι' ίσως τὸ ίδιο ἀναορίγημι νὰ αίσθανήθηκε όταν ἀκουσε ὅτι θά 'έλεπε τὸ Θεῖο Δράμα, ν' ἀναπαρασταίνεται στὴν κρατική σκηνή.

Πικρὴ ὁμῶς, θαρῶ, θά 'ταν τοῦ καθηνός ἡ ἀπογοήτευσι ὅταν εἶδε τὸν «Χριστὸ πάσχοντα» τοῦ άγνωστοῦ βυζαντινοῦ συγγραφέα:

Στεγνὸ καὶ άψυγο, στερημένο ἀπὸ θεαμαγοῦ πνοή, έργο σχολαστικοῦ, ποὺ ἀναδίφησε άρχαῖες τραγωδίες καὶ έρρανόσθηκε στίγους τους γιὰ νὰ πῇ τὸν λόγο τοῦ Κυρίου Πού, ἡ ψυχικὴ δόνησι ἀπὸ τὴν ἀναμελπόμενη στὸν ναὸ ὑμνωδία...

Λείπει, βέβαια, καὶ στὸν κινηματογράφο, αὐτὴ ἡ θεία μολπή. Ἀλλὰ ἐκεῖ, τὴν ἀναπληρώνει τοῦλάχιστο τὸ θέαμα, ποὺ ζωντανεύει μεγαλόπρεπα τὴν Ιστορία. Ἐδῶ, ἔλειψε, άκούμα κι' αὐτὸ τὸ προσφερόμενο στοὺς ναοὺς θέαμα. Δὲν ἀπόμεινε, παρὰ ὁ έπὸς λόγος. Κι' αὐτὸς ὑποτονικός. Μὲ ἀναγκαστικά άφαιρεμένα καὶ τὴν ὑποβλητικότητα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ κειμένου, ἀπὸ τὴν μετάφρασι τοῦ Θρ. Σταύρου στὴ δημοτική. Νά δίνη μόνο τὸ ἀνθρώπινο δράμα, δίχως τὴ θεία ὑποβολή, γωοίς καὶ τὴν ἀνθρώπινη πειθῶ.

Τί νὰ παίξουν κι' οἱ δύστυχοι ἡθοιοιοί:

Ἦσπρόσο μὲ τὴν βοήθεια καὶ τοῦ ὑποβολέα — δυστυχῶς άκούμενου κι' αὐτοῦ — τὰ κατάρφρασαν νὰ σταθοῦν σὰν πρόσωπα γραφικά, σὲ μιὰ εὐλαδική γραμμή. Ἐδῶκε τὸν πόνο καὶ τὸν σπαραγμὸ τῆς Μάννας ἡ Ἄννα Συνοδινού. Κι' ἂν ἔπρεπε ν' ἀλλάξει τόνο φωνῆς μετὰ τὴν Ἀνάστασι, ποὺ θοισαμβολογεῖ

τὸν Λόγο, δὲν ἔπεσε πάντως ἔξω ὁ Πέτρος Φυσσοῦν, στὴν, ὑποβλητική σὰν ἀπὸ ἐξαύλωμένη ὀπτασία, ὁμιλία τοῦ Ἑσταυρωμένου. Οἱ κορυφαῖες καὶ τὰ μέλη τοῦ χοροῦ τῶν γυναικῶν τῆς Γαλιλαίας στάθηκαν, εὐτυχῶς, μακριὰ ἀπὸ «ἀσυναρτοαγωγδιόκα» ξεφωνητά. Κι' οἱ μαντατοφόροι, παρελάσανε σεμνὰ καὶ μὲ ταπεινωσύνη, μὲ τὰ ταιριαστά κοστούμια καὶ στὰ διευκολυντικά σκηνικά τοῦ Σπίρου Βασιλείου.

Ἀλλὰ ὅλα αὐτὰ δὲν άκούιν νὰ διορθώσουν τὸ κακό: Φτωγὴ καὶ ὑποτονικὴ ὅπως τὸ έργο, καὶ ἡ παράστασι ὡς σύνολο, μὲ τὴν λιγοστή κι' ἀνάπη μουσικὴ τοῦ Σίμωνα Καροῦ.

Δὲν εἶχε καὶ ὁ σκηνοθέτης Ἀλέξης Σολωμός ποὺ τὸ ἀνέβασε καλύτερα γιὰ τὸ έργο ιδέα — ὅπως τοῦλάχιστο φαίνεται ἀπὸ τὸ προγραμμαστικό σημείωμα του. Ποιὸς ὁ λόγος νὰ τὸ παρουσιάσῃ: Ὡς συμματογή καὶ τοῦ θεάτρου στὴν ἐπικαισική ἀναπόλησι τοῦ θεοῦ δράματος: Ἡ ἐπειδὴ μέσα στὰ πλαίσια τῆς ἀποστολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου εἶναι καὶ ἡ ἀξιοποίησι τῆς βυζαντινῆς κληρονομιάς:

Ἀξιέπαινη ἡ πρόθεσι. Καὶ τιμὴ σ' αὐτὸν πρὶν πρῶτος τὴν ἀνασύρει ἀπὸ τὴ λησμονιά. Τιμὴ άκούμα καὶ γιὰ τὴν τόλμη νὰ παρουσιάσῃ πρῶτος αὐτὸς τὸ θεῖο δράμα στὴ σκηνή. Μ' ἔσαν μάλιστα άέρα υυστοαγωνίας.

Ἀλλὰ, τὸ Ἐθνικὸ θά μπορούσε θαυμάσια νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ διπλὸ αὐτὸ γρόος μὲ μιὰ θεαποικῆς μορφῆς φιλολογικὴ ἀπογευματινὴ. Καὶ ν' ἄφηνε κατὰ τ' ἄλλα τὸ Θεῖο Δράμα νὰ ξετυλίγεται στὴ γλυκειὰ καὶ ὑποβλητικὴ ἀτμόσφαιρα τῶν ναῶν. Τὸ πρῶν, καὶ στὸν κινηματογράφο, ὡς θεαματικὴ ἀναπαράστασι.

ΜΠΑΜΠΗΣ Δ. ΚΛΑΡΑΣ